

Příloha 5: Diskutované možnosti výpomoci státu při stěhování za pracovními příležitostmi při skupinkových diskusích

■ Poskytování informací, poradenství i přímé pomoci v oblasti zajištění bydlení

Nezaměstnaní lidé by byli na úřadu práce spolu s poskytováním informací o práci i v jiných částech republiky informováni též o nabídce bydlení v místě nabízené práce, a to v několika formách:

- o možnostech pronájmu bytu nebo dočasného bydlení v místě práce za tržní nájemné včetně výše nájemného;
- o možnostech získat obecní nájemní byt v místě práce (případně možnostech vyměnit dosavadní nájemní byt) včetně výše nájemného;
- o cenách vlastnického (družstevního) bydlení v místě nabízené práce a poradenství, jak lze dosavadní byt prodat a koupit jiný v místě práce (finanční poradenství, ve spolupráci s finančními poradcí).

■ Poskytování informací, poradenství i přímé pomoci v rodinných záležitostech

Nezaměstnaní lidé by získali informace i přímou pomoc při hledání zaměstnání svého partnera v místě nového zaměstnání, možnostech umístění dětí do škol a mateřských školek, informace o dostupnosti nákupních center, kulturních a sociálních zařízení, možnostech využití volného času v místě nového zaměstnání, atd.

■ Usnadnění stěhování zajištěním nezbytných formalit

Úřad práce by, v případě potvrzení zájmu o nové zaměstnání po skončení zkušební lhůty, zajistil přehlášení trvalého bydliště, v součinnosti s nezaměstnaným by provedl nezbytná přehlášení na úřadech (finančním úřadu, úřadu sociálního zabezpečení, je-li to nezbytné zejména pokud je někdo z domácnosti příjemcem některé ze státních dávek), případně pomáhal vyřídit další nezbytné formality.

■ Otevření trhu s bydlením a omezení administrativních komplikací

- Deregulace nájemného, která smaže rozdíl mezi vysokým tržním nájemným a nízkým nájemným regulovaným, doprovázená, přirozeně, zvláštní sociální dávkou – příspěvkem na bydlení – pro domácnosti, které by na bydlení platili více než 30 % svých příjmů.
- Urychlení zápisů do katastru nemovitostí a/nebo urychlení lhůt pro poskytnutí hypotečního úvěru.
- Zrušení současně daně z převodu nemovitostí, tedy daně, která se dnes platí z tržní nebo odhadní ceny prodávané nemovitosti (podle toho, která je vyšší) v případě prodeje nemovitostí v osobním vlastnictví (současná sazba daně je 3 % ze zjištěné ceny). Tato daň zvyšuje náklady stěhování pro ty, kteří vlastní své bydlení.

■ Daňové zvýhodnění

Nezaměstnaný, který se přestěhuje za prací do jiného regionu (okresu, kraje), by po určitou dobu platil sníženou daň z příjmu (za podmínky, že by tam pracoval minimálně určité období).

- **Poskytnutí státní dávky/půjčky na podporu prostorové mobility**
 - Poskytnutí jednorázové dávky na částečné uhrazení výdajů spojených s přestěhováním a vyřízením pracovní smlouvy a dalších administrativních záležitostí;
 - Poskytnutí bezúročné státní půjčky k pokrytí životních nákladů v prvních dvou měsících po přestěhování;
 - Poskytnutí jednorázové dávky částečně hradící náklady na vedení oddělené domácnosti v prvních šesti měsících po začátku práce.
- **Poskytnutí státní dávky/půjčky na pomoc při financování bydlení**
 - Vedle standardního příspěvku na bydlení by domácnost získala právo na doplňkový příspěvek kryjící po dobu prvních dvou až šesti měsíců část jejich výdajů na bydlení. Výše takové dávky by byla určena nějakým normativem – například že po užití obou dávek by domácnost po určitou stanovenou dobu hradila maximálně 15 % svých příjmů na bydlení.
 - Bezúročný úvěr na úhradu části nákladů spojených s pořízením bytu v místě nového zaměstnání (analogicky k současným „novomanželským půjčkám“ poskytovaným mladým lidem).
- **Přímé poskytnutí bydlení**
 - Část uvolněných nebo nově postavených obecních bytů pronajímaných za nižší než tržní nájemné by byla vyhrazena pouze pro lidi stěhující se do daného místa za prací. Tyto byty by byly evidovány ve zvláštním celostátním registru a úřady práce by tak mohly nabídnout uchazeče o práci též možnost přihlásit se o poskytnutí takového bytu v místě nabízené práce;
 - Stát by prostřednictvím svých dotací do velké míry hradil výstavbu nových bytů určených výhradně nebo zejména pro lidi stěhující se za prací;
 - Stát by prostřednictvím neziskových organizací (nebo obcí) hradil pořízení bydlení v místě nového zaměstnání, a to zejména podle volby samotného stěhujícího se (koupi bytu či domu z existujícího bytového fondu, ne z nové výstavby), přičemž stěhující se by v takto pořízeném bytě či domě platil neziskové organizaci (resp. obci) běžné tržní nájemné. Pokud by však měl zájem byt později získat do svého vlastnictví, pak by jej mohl od neziskové organizace (resp. obce) koupit za původní cenu pořízení a za zvýhodněných podmínek (formou bezúročného úvěru a splátkového kalendáře). Alternativně by mohl mít možnost odkupovat tento byt „po částech“ – mohl by, například, na začátku zaplatit jen 10 % z ceny bytu a od dané chvíle by byl 10% vlastníkem bytu (neziskové organizaci či obci by pak hradil tržní nájemné odpovídající jen zbývajícímu 90% podílu). Ve chvíli, kdy by měl dostatek dalších úspor, mohl by si za původní cenu pořízení koupit další podíl bytu a tak postupně za zvýhodněných podmínek získat byt do svého plného vlastnictví.